

ORDO AD BENEDICENDUM ECCLESIE SIGNUM.

(Ex cod. ms., bibl. Cæsar. Vindob. sæc. x vel xi, n. 359, olim 351.)

Imprimis dicitur lætania postea VI. psalmi veniales, Miserere mei Deus secundum. Deus in nomine tuo. Miserere mei Deus miserere mei. Deus miseretur nostri. Deus in adiutorium meum intende. Inclina Domine aurem tuam.

RECONCILIATIO VIOLATÆ ECCLESIE.

(Ex cod. Vindob. theol. 277, sæc. xii vel xiii.)

Primitus veniat episcopus ante ipsam ecclesiam cum clero et populo dicatque hanc orationem.

Omnipotens et misericors Deus, qui sacerdotibus etc. *Alia. Aufer a nobis, etc. Tunc intret pontifex in ecclesiam cum clero et lætaniis. His peractis dicit Oremus. Et diaconus: Flectamus genua. Post paululum Levate. Oratio: Deus qui peccati veteris etc. Et benedicat aquam et salem cum vino et cinere mixtam, et circumeat tribus vicibus intrinsecus ecclesiam spargendo et cantando antiph. Asperges me Domine. Ps. Miserere mei Deus. lavando ac purificando loca contaminata et dicat hanc Præfationem. Deum indultorem criminem etc. Consecratio: Deus cujus bonitas etc. Sequitur antiph. Confirma hoc Deus. Ps. Exurgat Deus et dissip. Et antequam recludantur reliquiæ dicit pontifex: Oremus. Et diaconus: Flectamus genua. Levate. Sequitur oratio: Deus qui omni loco etc. Tunc reliquiæ reponantur. Require cætera in dedicat. ecclesie. Et cantent. Ant. Confirma hoc Deus cum versu Narrabo nomen. Et Gloria Patri. Sequitur Deus qui ecclesiam tuam etc.*

BENEDICTIO ECCLESIE NOVÆ.

(Ex codice Vindobon. theol. 277.)

Deus qui super mysticam petram apostolicæ di-

Agnitatis ædificatæ principaliter ecclesie tuæ portas inferni numquam prævalituras esse promisisti, cunctos ab eadem remove placatus errores, ut quod adversus eam præsumptio falsitatis extollit, Spiritus veritatis evincat. Dirige quæsumus eam dispensatione cœlesti, ut quæ ante mundi principium in tua semper est præsentia præparata, usque ad plenitudinem gloriamque promissam te moderante permaneat, et in tuorum cordibus fidelium perpetuam tibi construe mansionem, ut plebs hæc quæ dejecto in terram vultu benedictionis tuæ postulat domum æternam a te percipiat præmium. Præsta quæsumus Domine, ut hæc basilica, cujus hodie nunciamus incenia, quæ tua dedicatione subsistit solemniter, tua semper fiat habitatione præclara. Per.

B BENEDICTIO SUPER MUNUS, QUOD QUIS ECCLESIE OFFERT HONORI. [(203) Ex eodem.]

Deus cujus verbo et potentia facta sunt omnia cujus dono percepimus, quæ ad vitæ remedium possidemus, te supplices obnixis precibus exoramus, ut de sede majestatis tuæ huic oblationi fidelium sanctificator accedas, suscipe de manu famulorum tuorum munus oblatum, quod a tua clementia benedictum in usum hujus sanctuarii maneat consecratum. Sint hæc in conspectu tuo libenter accepta, sicut quondam Abel alumni tui, vel Melchisedech munera tibi placuerunt oblata, et quia ad honorem tui amoris ecclesiam tuam summis nituntur decorare obsequiis, tu eis Domine magna pro parvis recompensa, ut devotionem eorum accipiens, fide eos repleas, indulgentia foveas, misericordia protegas, adversa destruas, prospera concedas, habeant in hoc sæculo bonæ actionis documentum, caritatis studium, sancti amoris effectum, et in futuro cum sanctis angelis adipiscantur perpetuum regnum. Amen.

BENEDICTIO SALIS ET AQUÆ

SEQUITUR EXORCISMUS SALIS.

Exorcizo te creatura salis per Deum vivum, per Deum sanctum, per Dominum totius creaturæ, qui divina voce oris sui locutus est, ad discipulos suos dicens: Vos estis sal terræ, et qui per apostolum suum Paulum dignatus est dicere, Sit sermo vester sapientiæ sale conditus, ut efficiaris sal exorcizatum, ad evacuandum et expellendum ab hoc ecclesie signo inimicum, omnemque virtutem putredinis ejus et omnes qui ex te sumpserint, sint sanctificati animis, atque corporibus et ubicunque fueris aspersum, præstes omnibus remissionem peccatorum, sanitatem mentis, protectionem salutis. In nomine Domini nostri Ihu Xpi qui venturus est.

naris festa hebdomalia in dedicatione Lugdunensis Ecclesie lib. ix., epist. 3. ad Faustum episc.

(203) *Mendose hic titulus in Sacramentario Gal-*

BENEDICTIO SALIS.

Virtutis tuæ fortitudinem deprecantes, Domine sancte Pater omnipotens æterne Deus, qui inter omnia necessaria quæ per Ihu Xpm Dominum nostrum procreari jussisti, non minimam gratiam conferre dignatus es sali, ut ex illo possint universa condiri, quæ hominibus ad escam per eundem Filium tuum Dominum nostrum procreasti. Te supplices exoramus, ut hoc sal digneris aspicere, quatenus ex Majestatis tuæ virtute contra omnes spiritus immundos vigorem possit accipere. Expellat ab hoc Ecclesie signo, et ab omni loco ubi fuerit tua invocatione aspersum, quidquid potest esse pestiferum, et exhibeat plenum salutis effectum, deterreat omnia præ-

licano quod Mabillonius edidit t. I, *Mus. Ital. P. II, p. 389. ex cod. monast. Bobiensis, sic legitur: Benedictio omni, quod in Ecclesia offertur.*

stigia vel portenta inimici et omnium monstrorum genera, longius faciat effugari. Cravedines omnes, phantasiasque compescat, et per signum crucis Filii tui Domini nostri Ihu Xpi tutelam fidelissimam desiderantibus præstet. Per eundem.

EXORCISMUS AQUÆ.

Discede immunde spiritus ab omnibus quibus fides nostra usura est religionis officii sacramentis. Nec præendas culpam criminis, qui agnoscis potentiam salvatoris. Non est meriti confidentia sed præcepti, licet ipsa potestas mysterii... Te igitur per communem Dominum, aquæ creatura convenio, ut conservare motum sensibilitatis intelligens, subjici servicio quo placare Deum nitimur non recuses, omnem a te dæmonum communionem, omne collegium iniquitatis expurges, totam phantasmatis labem, capax Dominicæ protectionis extermines, ut gratia sanctificationis adeptus, tuo nostroque pariter creatori deserviens, omnem spirituum pravorum nequitiam ab hoc Ecclesiæ dejicias, et in quocunque loco fueris aspersa, sanctæ copiam benedictionis inducas. Præstante ipso Domino redemptore nostro Ihu Xpo, qui cum Patre et Spiritu sancto vivit et regnat in sæcula sæculorum, amen.

BENEDICTIO AQUÆ.

Benedic Domine hanc aquam benedictione cælesti, et assistat super eam etc. *ut in pontificali de benedictione campanæ.*

Hic mittatur sal in aquam.

Fiat hæc commixtio et consecratio salis et aquæ in nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti.

Oratio post commixtionem.

Omnipotens æterne Deus, qui nobis a te conditam creaturam aquæ vividæ distinxisti, ut liquorem simplicem ad lavacrum, salsam soliditatem præberes ad condimentum, quatenus et sordida possent abluï, et fatus imbui, quo et noxia tollerentur et originalis corrigeretur error ad viam salutis. Te officii nostri functionem immeriti deprecemur, ut hæc salis et aquæ in tuo nomine facta permixtio, clementiæ tuæ dono sanctificetur, ad purificandum hoc ecclesiæ signum, quodque ministerialiter baptismo commodum, culpæ inimicum sapientiæ aptum, errori præstas adversum, sancti Spiritus tui sanctificatione reddas sanctificatum, nec ullo contagio reddatur inmundum, quod tua fieri credimus majestate beatum, sed ita per te plenum præbeat sanctificationis effectum, ut ubicunque invocato tuo nomine manu fuerit emissum, vel modo quolibet assumtum expulsis et explosis omnibus insidiis contrariæ potestatis non solum diabolica machinamenta ex eodem loco fugata desiciant, sed etiam sanctorum angelo-

(204) *Græcis μέγας ἀγιασμός* dicitur benedictio aquæ baptismalis olim in pervigilio, nunc in ipso die Epiphaniæ Domini celebratur. Vid. t. II, disquis. V, c. 1, n. 18, ubi de veteri usu solemnibus baptismi apud nos etiam in festo Epiphaniæ Domini ac benedictione aquæ hodierna, cum qua hoc in nonnullis convenit. Locum ibi p. 439 S. Chrysostomi attulimus de mirifica hujus aquæ infidelium domibus ser-

rum custodia semper inibi mansura consistat, te præstante omnipotente Deo, qui eum Filio tuo et Spiritu sancto regnas in sæcula sæculorum, amen.

Post hæc cantantur psalmi isti: Lauda anima mea Dominum. Laudate Dominum quoniam bonus. Lauda Hierusalem Dominum. Laudate Dominum de cælis. Cantate Domino canticum. Laudate Dominum in sanctis ejus. Qui dum cantantur lavet pontifex signum de aqua benedicta et sale benedicto cum oleo sancto cruces in eo faciéndo et dicat hanc orationem: Deus qui per beatum Moysen legiferum tubas argenteas fieri præcepisti etc. ut in pontificali usque ad illa verba: Ante sanctæ crucis in eo depictum vexillum. ubi hæc oratio finitur, omissis illis, quæ in pontificali adduntur. cui flectitur omne genu etc.

Tunc extergat illud cum linteo mundo et cantatur antiphona: Vox Domini super aquas, Deus majestatis intonuit. Dominus super aquas multas. Psal. Vox Domini in virtute. usque ad finem psalmi cum Gloria.

Post hæc tangat illud cum chrysmate a foris septies, intus quater et dicat hanc orationem: Omnipotens sempiternus Deus, qui ante arcam fœderis, etc. ut in pontificali.

Tunc ponatur in incensorio ignis et thymiamatus et mirra, et erigatur signum super incensorium, ut totum illam fumum colligat et dicatur antiphona. Deus in sancto via tua, quis Deus magnus sicut Deus noster. Viderunt te aquæ Deus. usque ad finem psalmi cum Gloria.

Omnipotens Dominator Xpe, quo secundum assumptionem carnis dormiente in navi, dum oborta tempestas maria conturbasset: te protinus excitato et imperante dissiluit. Tu necessatibus populi tui, benignus succurre, tu hoc tintinnabulum sancti Spiritus rore perfunde, ut ante sonitum illius semper fugiat inimicus, invitetur ad fidem populus Xnus, hostilis terreatur exercitus, confortetur in Domino per eum populus evocatus, atque sicut per Davidicam cytharam delectatus desuper descendat Spiritus sanctus, atque ut Samuele crinifero agnum mactante in holocausto suo rex æterni imperii fragore aurarum turbam repulit adversantem, ita dum hujus vasculi sonitus transit per nubila ecclesiæ tuæ conventus consoletur, manu serventur angelica fruges, credentium mentes et corpora salvet protectio sempiterna. Per te Salvator mundi.

D' MAJOR (204) BENEDICTIO AQUÆ ET SALIS.

(Ex Codice msc. Theol. Bibl. Cæs. Vindob. sæc. x, vel xi, n. 359, olim 351.)

Deus in adjutorium meum intende, cum Gloria. A. Hæc est generatio. Ps. Domini est terra. Afferte Domino. Ipsum. A. Secundum magnam misericordiam. Ps. Miserere mei Deus secundum. Deinde

vatæ virtute. Idem t. VIII, opp. p. 433, moris communis meminit, manus ante ingressum ecclesiæ lavandi, ad quem in usum fontes (eodem cum aliis teste t. III, p. 289) ad ecclesiarum atria erant (talem etiamnum videre est in vicina nobis Ecclesia primaria Friburgensi) uti nunc ad aspersionem saltem vasa aqua benedicta repleta. Perseverat veros mos lavandi manus in ipsa synaxi ab ecclesiæ in-

letaniam. Kyrie eleison. Xpceleison. Xpe audi nos. **A** Sca Maria ora pro nobis. *Deinde* Dominus vobiscum. et cum spiritu tuo.

Or. Deus cujus antiqua miracula etiam in omni sæculo coruscare sentimus, dum quod uni populo persecutione Ægypti ad liberandum dexteræ tuæ potentia contulisti. Id in salutem gentium per aquæ regenerationem operaris, præsta ut in Habrahæ filios et in Hisraheliticam dignitatem totius mundi transeat plenitudo. Per Dnm.

Lectio Epistolæ beati Pauli apost. ad Corinthios.

Fratres nolumus autem vos ignorare quoniam patres nostri omnes sub nube fuerunt, et omnes mare transierunt, et omnes in Moyse baptizati sunt, in nube, et in mari et omnes eandem escam spiritalem manducaverunt, et omnes eundem potum spiritalem biberunt. Bibebant autem de spiritali, consequente eos petra, petra autem erat Christus. **B**

Or. Adjutor in oportun. ꝑ. quoniam non in finem.

Secundum Matthæum.

In illo tempore dixit Jesus discipulis suis. Vos estis sal terræ : quod si sal evanuerit, ad nihilum valet ultra, nisi ut mittatur foras et conculcetur ab hominibus. Vos estis lux hujus mundi. Non potest civitas abscondi super montem posita. Neque accendunt lucernam, et ponunt eam sub modio sed supra candelabrum, ut luceat omnibus qui in domo sunt. Sic luceat lux vestra bona coram hominibus, ut videant bona vestra opera, et glorificent Patrem vestrum, qui est in cœlis.

BENEDICTIO AQUÆ.

Dominus vobiscum. Oremus.

Exorcizo te creatura aquæ per Deum vivum, per Deum sanctum, per Deum totius creaturæ, ut te mundam exhibeas contra omnem morbum, atque insidias inimici, ut ubicunque aspersa fueris, sit propitio Deo domus ipsa defensa, sicut defensæ fuerunt domus Hebræorum per signum sanguinis agni. Sic defendantur Domine domus famulorum famularumque tuarum per aspersionem hujus aquæ. In ipsius nomine te exorcizo aqua, qui verbo suo fontes emanare præcepit. In ipsius nomine te exorcizo, qui filios Israel per medium mare eduxit. In ipsius nomine te exorcizo, qui super te suis pedibus ambulavit. In ipsius nomine te exorcizo, quem Joannes in te baptizavit, ut omnis spiritus erroris, et omnes fantasie dæmonum tua aspersione effugentur et separentur. Per virtutem Domini nostri Jesu Xpi qui venturus est judicare.

cunabulis usitatus in utraque Ecclesia, ut de presbyteris Græcis, Maronitis, Armenis, cæterisque orientalibus apud Renodolium videre est; de fidelibus autem sacram communionem accedentibus S. Chrysost. in hom. *De ira et similitate* : Non audes, inquit, illotis manibus sacram hostiam atrectare, etiamsi mille necessitatibus premaris, ne igitur illota accedas anima. Et S. Cæsar. *Arelat.* serm. 229 : Omnes viri, inquit, quando communicare desiderant lavant manus suas. Quia nimirum viri nuda manu, accipiebant sanctam hostiam, mulieres autem linteis seu mappis, ut ex Vita S. Wiboradæ notavit

Alia. Exorcizo te creatura aquæ in nomine Dei Patris omnipotentis, et in nomine Domini nostri Jesu Xpi, ut omnis immundus spiritus et incursio Satanae separetur ab hac creatura aquæ. Proinde ergo efficere aqua exorcizata ad effugandum omne fantasma inimici, et ipsum inimicum eradicare et explantare. In nomine Dei Patris omnipotentis, et in nomine Domini nostri Jesu Xpi, qui venturus.

Alia. Te autem creatura aquæ adjuro per Deum vivum, per Deum sanctum, per eum te adjuro, qui te in principio separavit ab arida. Adjuro te per Deum vivum, qui fontes paradysi emanare præcepit, et in quatuor fluminibus exire jussit, et totam terram rigare præcepit. Adjuro te per eum, qui in te Neaman Syrum a sua lepra mundavit, et per manus Helisæi prophetæ in missione dulcoravit. Efficere ergo aqua sancta, aqua benedicta, aqua lavans sordes, et mundans peccata. Adjuro te per Deum vivum, ut te mundam exhibeas, nec in te aliquam fantasiam retineas; sed efficiaris fons exorcizatus, ut ubicunque aspersus fueris, sive in domo, sive in angulis cubiculorum, sive in agro, sive super homines, sive super pecora, vel jumenta, vel si quis ex te gustaverit, fias ei defensaculum vitæ, remedium sanitatis. Ipse quoque diabolus elongetur et effugatur, tamquam elongatum est cœlum a terra, lux a tenebris, justum ab injusto, dulce ab amaro, sic separetur ille spiritus immundus ab omni habitatione famulorum famularumque Dei, vel ab his locis, ubi hæc unda respersa fuerit, per verbum et virtutem Domini nostri Jesu Xpi. Qui venturus est.

BENEDICTIO AQUÆ.

Exorcizo te creatura aquæ in nomine Dei Patris omnipotentis, et in nomine Domini nostri Jesu Xpi Filii ejus, ut fias aqua exorcizata ad effugandam omnem potestatem inimici. Et ipsum inimicum eradicare et explantare valeas cum angelis suis apostaticis. Per virtutem Domini nostri Jesu Xpi. Qui venturus est.

Alia. Deus qui ad salutem humani generis maxima quæque sacramenta, etc.

BENEDICTIO SALIS.

Exorcizo te creatura salis per Deum vivum, per Deum verum, etc.

BENEDICTIO SALIS.

Exorcizo te creatura salis per Deum vivum, per Deum sanctum, per Deum totius creaturæ, qui te per Helisæum prophetam in aquam mitti jussit ut sanaretur sterilitas aquæ, qui divina voce oris sui locutus

Mabillonius sæc. v, Bened., p. 51, luculentum vero hujus discriminis apud S. Cyrillum Hieros exstat testimonium catech. Mystag. III, initio autem catech. V, de communi fidelium usu lavandi ante orationem manus. De quo *Cæterum*, ait Tertullianus c. 11, de Oratione, quæ ratio est, manibus ablutis, spiritu vero sordente orationem obire. Morem illum communem fuisse discimus ex hom. XLIII S. Chrysost. in ep. I ad Corinth. t. X, p. 405. Idem in Joan. t. VIII, p. 313 et 433 ante lectionem etiam sacram manus lotas testatur.

est ad discipulos suos dicens : Vos estis sal terræ : qui per apostolum suum Paulum dicere dignatus est, Sit sermo vester sapientiæ sale conditus, ideoque efficere sal exorcizatus, ad evacuandum et expellendum inimicum, et omnem virtutem putredinis ejus. In nomine Domini nostri Ihu Xpi. Qui venturus est judicare vivos et mortuos.

Alia. Benedic omnipotens Deus hanc creaturam salis tua benedictione cœlesti in nomine Domini nostri Ihu Xpi, et in virtute sancti Spiritus tui, ad effugandum inimicum, quam tu Domine sanctificando sanctifices, et benedicendo benedicas, fiatque omnibus accipientibus perfecta medicina permanens in visceribus summentium. In nomine Dni nri Ihu Xpi. Qui venturus est.

Alia. Deus invisibilis, Deus inæstimabilis, qui per cuncta diffusus es, pietatem tuam et misericordiam per sanctum et tremendum Filii tui nomen supplices deprecamur, ut super hanc creaturam salis benedictionem tuam per potentiam invisibilis operationis infundas, ut jumenta, quæ necessitatibus humanis tribuere dignatus es, cum ex eadem acceperint, vel gustaverint, hæc benedictio et sanctificatio tua inlæsa reddat, et ab omni temptatoris incursu te protegente custodiat. P.

Alia.

Immensam clementiam tuam omnipotens æterne Deus humiliter imploramus, ut hanc creaturam salis, quam in usum generis humani tribuisti benedicere et sanctificare tua pietate digneris, ut sit omnibus summentibus sanitas animæ et corporis; ut quidquid eo tactum vel respersum fuerit, careat omni immunditia, omnique impugnatione spiritalis nequitie. Per.

BENEDICTIO AMBORUM PARITER.

Hic sufflat ter et miscet.

Deus cui super Cherubim et Seraphim sublimi throno sedenti omnis profunditas abyssi, omnis latitudo perspicua est. Deus cujus æternis legibus omnis natura concluditur. Deus cujus voluntati quidquid resistit infirmum est, quidquid sævit inimicus et immundus spiritus tuis sermonibus sanctis evictum est. Deus qui malignorum destruis vires, et adversantia per famulos tuos temptamenta inimici extinguis. Te Domine supplices exoramus, ut ad defensionem nostram placatus aspicias, et salis et aquæ hujus creaturam gratiæ tuæ benedictione sanctifices, et necessariis purificationibus facias efficaces, ut quidquid fuerit liquore ejus aspersum, ab omni immunditia spirituum immundorum vacuum fiat et liberum. Nihil ibi pestilentia morbidum, nihil ullius terroris sit inquietum, omne illic dæmonium, omnem adversariam potestatem per hujus creaturæ tuæ salis et aquæ aspersionem deprecatio tuæ invocationis expellat. Nec ulla ibi diaboli ministrorumque ejus insidias nocere aut lædere permittas, ubi de tuo auxilio præsumitur et virtus tui nominis invocatur. Per.

Alia. Præsta quæsumus Domine tuum salubre re-

medium super hanc creaturam salis et aquæ, ut ubicunque intercesserit, ad animæ et corporis proficiat sanitatem. Per.

Alia. Æterne Domine Deus omnipotens officii nostri functione immeriti deprecamur, ut hæc salis et aquæ permixtio, in nomine clementiæ tuæ sanctificata, cum per nostras fuerit manus emissa, vel quolibet modo assumpta, expulsis cunctis machinamentis dæmonum ex eodem loco fugata deficiant, et sanctorum angelorum custodia semper inibi mansura consistat. Per Dum.

Dominus vobiscum. Et cum spiritu tuo. Sursum corda. Habemus ad Dominum. Gratia agamus Domino Deo nostro. Dignum et justum est.

Præfatio.

Domine Deus cœli et terræ, cujus virtuti subiecta sunt universa, cujus verbo procurata sunt omnia, submitte Spiritum tuum sanctum super hanc creaturam aquæ, ut fiat aqua sanctificata in nomine Dei Patris, et Filii, et Spiritus sancti. Ipsa te cognovit altissima salus et respector tuus aqua. Ergo humiles exoramus, ut exaudias et miserearis precibus nostris, ut ubicunque aspersionis et purificationis te jubente aspersa fuerit hæc aqua, habeat ibi domus gaudium, spem, honorem perpetuum, ut omnis malivoli invidia expellatur et separetur, per virtutem Domini nostri Jesu Christi quem laudant angeli, et non cessant clamare dicentes. Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus sabaoth.

Oremus.

Præceptis salutaribus moniti et divina institutione formati audemus dicere. Pater noster Libera nos quæsumus Domine ab omnibus malis præteritis, præsentibus, et futuris, et custodi nos in omni opere bono, per liberatorem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat. Credo in Deum.

BENEDICTIO AMBORUM PARITER.

Deus invictæ virtutis auctor, et insuperabilis imperii Rex etc.

BENEDICTIO MINOR SALIS ET AQUÆ.

Exorcizo te creatura salis per Deum vivum, per Deum verum, per Deum sanctum, per Dominum qui te per Helisæum etc.

BENEDICTIO SALIS ET AQUÆ.

(Ex ms. Vind. th. 277, sæc. XII vel XIII.)

Deus in adjutorium meum intende. Domine ad adjuvandum me festina. cum Gloria Patri. Kirie eleison. Xps ele. Kirie ele. Pater noster. Credo in Deum. Et letania sequitur si vis. Benedictio Salis. Exorcizo te creatura salis in nomine Dei Patris omnipotentis, et in caritate Dni nri Ihu Xpi, et in virtute Spiritus sancti. Exorcizo te per Deum vivum, per Deum verum, qui te ad tutelam humani generis procreavit, et populo venienti ad credulitatem per servos suos consecrari præcepit. Proinde rogamus te Dne Deus noster, ut hæc creatura salis in nomine Trinitatis efficiatur salutare sacramentum ad effugandum inimicum : quod tu Domine sanctificando

sanctifices, et benedicendo benedicas, ut fiat omnibus accipientibus perfecta medicina permanens in visceribus eorum in nomine Dni nri Ihu Xpi. Qui venturus.

Lectio libri Regum. In diebus illis. Dixerunt viri civitatis ad Helyseum. Ecce habitatio civitatis hujus optima est, sicut tu ipse perspicis, sed aquæ amarissimæ sunt, et terra sterilis. At ille ait: Afferte mihi vas novum, et mittite in illud sal. Quod cum attulissent, egressus ad fontem aquarum misit in eum sal, et ait: Hæc dicit Dominus: Sanavi aquas has, et non erit in eis ultra mors, neque sterilitas. Sanatæ sunt ergo aquæ usque ad diem hanc juxta verbum Helysei, quod locutus est. *Secundum Johann.* (205). In illo tempore. Vidit Johannes Jesum venientem ad se et ait: Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi. Hic est enim de quo dixi: Post me venit vir, qui ante me factus est, quia prior me erat, et ego nesciebam eum. Sed ut manifestaretur in Israel, propterea veni in aqua baptizans. Et testimonium perhibuit Johannes dicens: Quia vidi Spiritum descendantem quasi columbam de cælo, et mansit super eum. Sed qui misit me baptizare in aqua, ille mihi dixit: Super quem videris Spiritum descendantem super eum, hic est, qui baptizat in Spiritu sancto. Et Ego vidi, et testimonium perhibui, quia hic est Filius Dei.

BENEDICTIO AQUÆ.

Exorcizo te creatura aquæ per Deum vivum, per Deum sanctum, per Deum totius sæculi creatorem, ut mundam te exhibeas contra omnem morbum atque insidias inimici, ut ubicumque aspersa fueris, sit propitio Deo defensa domus ipsa, sicut defensæ fuerunt domus Hebræorum per signum sanguinis Christi, sic defendatur Domine domus famulorum famularumque tuarum. In ipsius nomine te exorcizo, qui filios Israel per medium mare eduxit. In ipsius nomine te exorcizo, qui super te pedibus suis ambulavit. In ipsius nomine te exorcizo, quem Johannes in te baptizavit, ut omnis spiritus erroris et omnes fantasie dæmonum per hanc aquam aspersionis effugentur et separentur per Xpm Dominum nrm, qui venturus est judicare.

Alia. Præsta Domine tuum salutare remedium super hanc creaturam salis et aquæ, ut ubicumque intercesserit, ad animæ et corporis proficiat sanitatem. Per Dnm nrm. *Hic suffla ter in modum crucis, et misces salem et aquam, et dices his verbis.*

Exorcizo te creatura salis per Deum vivum, qui te per Heliæum prophetam in aquam mitti jussit, qui divina voce ore suo locutus est ad discipulos suos, dicens: Vos estis sal terræ. Qui per apostolum Paulum dixit Cor vestrum sale conditum sit; ideoque efficere sal exorcizatum ad expugnandum inimicum et omnem incursum dæmonis per virtutem et nomen Dni nri Ihu Xpi. Qui venturus est judicare sæculum, et te iniuice per ignem. Dominus vobis-

(205) Hodierna benedictio aquæ in Epiphania evangelium habet quidem de baptismo Joannis, sed secundum Lucam; concordant vero tres sequentes

cum. Et cum spiritu tuo. Sursum corda. Habemus ad Dominum. Gratias agamus Domino Deo nostro. Dignum et justum est.

Præfatio.

VD. et justum est æquum et salutare nos tibi semper et ubique gratias agere Dne Deus cæli et terræ, cujus virtuti subdita sunt universa, cujus verbo procreata sunt omnia; supermittendo supermitto Spiritum sanctum super hanc creaturam aquæ, ut fiat aqua sanctificata in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti. Ipsa te cognoscat altissima salus et respector perpetuus. Ad quem humiles oramus et petimus, ut exaudias et miscrearis precibus nostris, ut ubicumque aspersionis et purgationis, te jubente, aspersa fuerit hæc aqua, habeat domus illa gaudium, spem, honoremque perpetuum, ut omnes malivoli et invidi expollantur et separentur. Iterato te alloquar aqua, qui lucis similitudinem habes. Tu sub cælo, tu super cælum. tu sub terra, tu super terram. Super te invoco nomen sanctum, atque mirabile Dei, qui te sua potentia suspendit super cælos, congregavit in terra, miscuit in mari: qui te archanis, et limpidis atque velocibus ventis plucere præcepit, et ad usus hominum carnis lavacrum dedit, et sitientibus potum subministravit, super quam etiam Spiritus Domini ferebatur sed etiamnum fertur. Adjuro te per vocem tonitruum corruscantis, et per virtutem tremendi cælestis regis. Adjuro te per lignum mysterii, de quo aqua percussa statim dulcis facta est. Adjuro te per eum, qui omnia creavit, ne contempnas vocem humilitatis meæ, sed expellas omnem umbram, omnem satanam, et omnes machinationes diabolicas spirituum immundorum sive biathanatum, (206) sive errantium, sive ex invocatione magicæ artis, sive præcantatorum argumenta, sive draconum, sive volucrum et viperararum, quia imperat tibi Dns Ihs Xps Filius Dei vivi, ut mox cum aspersa fueris in nomine Dei omnipotentis sabaoth sive in domo, sive in vineis, sive in pecoribus, suis in seminatis campis, sive in qualicumque creatura, sive in potu data fueris homini valetudine detento, et a maligni infestatione percusso, mox expellas, et excludas omnem malignum, ut possit homo velocius salvus fieri per virtutem et nomen Dni nri Ihu Xpi, qui neque dici, neque scribi, neque computari potest, cui nomen est Deus. Qui per angelum tuum Domine fontem Agar ostendisti, et ex eo Israhel sitientem potasti: qui pueri Abrahamæ in Mesopotamia preces audisti, et omnia desideria cordis ejus implesti: qui famulum tuum Moysen in deserto petram percutere, et ex ea aquam producere, et populum rigare jussisti: qui aquam amaram immisso ligno dulcorasti, ita benedicere digneris hanc aquam in nomine Patris et Filii et Spiritus sancti, ut ubicumque aspersa fuerit in tuo nomine omnes jactationes sævas inimici expellas. Illud etiam rogamus, ut sicut ad domum Rague^l orationes cum hodierno ritu, ex quibus colligitur benedictionis destinatio in domibus fidelium.

(206) In editis damnatorum.

angelum Raphael mittere dignatus es, et Asmodeum dæmonium colligavit, simili beneficio domui huic præstes, ut mox, cum aspersa fuerit nunquam illic vel in anima vel in eadem domo consistentibus habeat aliquam potestatem, sed confusus et districtus abscedat. Per Xpm Dnm nrm, per quem majestatem tuam.

BENEDICTIO SALIS.

Sancte Dne creator omnium creaturarum, et totius naturæ artifex, et unus magister gignentium, origo nationum, utilitasque virtutum, cujus providentia in hac quoque creatura liquentes aquas cœlesti igne solidasti, ut hæc cætera humanis usibus admixta condiret, et in longiorem usum incorrupta servaret; da ei Dne exorantibus nobis eam ex tua benedictione substantiam, ut ejuscumque viscera penetraverit, effuget ex his atque depellat quidquid erroris, confusionis, malignitatis fraudes diabolicæ temptationis infuderit, omni hostis nri infestatione depulsa, id in homine tantum quod a te factum est relinquatur.

Alia. Domine sancte Peter omnipotens æterne Deus, te suppliciter deprecamur, ut benedicere digneris hanc creaturam salis, quam in usum humani generis tribuisti, ut qui ex ea gustaverint, non moriantur in æternum, sed te sapiant, in te roborentur, atque ad æterna dona per tuam gratiam venire mereantur, in nomine Dni nri Ihesu Xpi, qui venturus est.

BENEDICTIO SALIS AD PECORA

Deus invisibilis et inæstimabilis, qui per cuncta diffusus es, pietatem tuam et misericordiam per sanctum et tremendum Filii tui nomen supplicis deprecamur, ut in hanc creaturam salis benedictionem et potentiam invisibilis operationis infundas, ut jumenta, quæ necessitatibus humanis dignatus es tribuere cum ex eadem acceperint, vel gustaverint, hæc benedictio et sanctificatio tua illæsa reddat, et ab omni temptatoris incursu te protegente custodiat. Per.

Alia. Defende Domine pecora per hanc creaturam salis a lupis rapacibus, a latronibus, a morbo, a mortibus, a laqueis diaboli, ab omni infirmitate, a temptatione, a malitia, ab odio, ab invidia, a malo homine, a malis eloquiis (i. e. incantationibus, execrationibus), a malis oculis, a veneficiis, ab omni temptatione sacrare et salvare digneris Domine pecora nostra, et omnia quadrupedia, quæ morbo et infirmitate vexantur per hanc creaturam salis in nomine tuo Pater, Filiique tu Ihu Xpi et Spiritus sancti. Qui in Trinitate perfecta.

BENEDICTIO SALIS ET AQUÆ AD SPARGENDUM
IN DOMO.

Domine sancte Prter omnipotens instaurator et conditor omnium elementorum, qui per Xpm Dnm Filium tuum hanc creaturam salis inter cætera esse jussisti, te deprecamur Domine, ut hanc creaturam salis et aquæ benedicere digneris, ut ubicunque aspersa fuerit, omnis spiritus immundus effugiat, ne

ulterius in eo loco habeat potestatem commorandi. Per.

Alia Oratio. Præsta Domine per hanc creaturam aspersionis (vel hujus creaturæ aspersionem) sanitatem mentis, integritatem corporis, tutelam salutis, securitatem spei, corroborationem fidei, hic et in æterna sæcula.

BENEDICTIO AQUÆ AD SPARGENDUM.

Deus qui ad salutem humani generis etc.

Item alia. Exorcizo te creatura salis et aquæ in nomine Dei Patris omnipotentis, et in nomine Ihu Xpi Filii ejus, et Spiritus sancti, omnis virtus adversarii, omnis incursio diaboli, omnisque inimici potestas eradicare et effugare ab hac creatura aquæ per Deum verum, per Deum vivum, per Deum sanctum, et Dnm nrm Ihm Xpm, ut efficiaris aqua benedicta, ut ubicunque effusa fuerit, vel aspersa sive in domo, sive in agro, effuges omnem fantasiam, omnem potestatem inimici: Spiritus sanctus habitet in domo hac. Per Dnm nrm. Qui venturus.

ITEM EXORCISMUS SALIS ET AQUÆ SUPER
INFIRMOS SCI GREGORII PAPÆ.

(Ex cod. Vindob. theol. 685.)

Deus in adiutorium meum intende. *Tribus vicibus cum Gloria. Kyrie el. Pater noster. Credo in Deum. Lectio libri Regum.* In diebus illis dixerunt viri civitatis ad Heliseum Ecce habitatio civitatis hujus optima est, sicut tu ipse prospicis, sed aquæ amarissimæ sunt et terra sterilis. At ille ait: Afferte mihi vas novum, et mittite in illud sal. Qui cum attulissent, egressus ad fontes aquarum, misit in eum sal et ait: Hæc dicit Dominus: Salvavi aquas has, et non erit ultra in eis mors, neque sterilitas. Sanatæ sunt ergo aquæ usque ad diem hanc, juxta verbum Helisei, quod locutus est in Dom. *Secundum Joan.* In illo tempore vidit Joannes Jesum venientem ad se et ait: Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi. Hic est de quo dixi: Post me venit vir, qui ante me factus est, quia prior me erat, et ego nesciebam eum. Sed ut manifestaretur in Israhel, propterea ego veni in aqua baptizans. Et testimonium perhibuit Johannes dicens: Quia vidi Spiritum descendantem quasi columbam de cælo, et mansit super eum, et ego nesciebam eum. Sed qui misit me baptizare in aqua, ille mihi dixit: Super quem videris Spiritum descendantem et manentem super eum, hic est, qui baptizat in Spiritu sancto. Et ego vidi et testimonium perhibui, quia hic est Filius Dei.

BENEDICTIO SALIS.

Exorcizo te creatura salis in nomine Dei Patris omnipotentis, et in caritate Domini nostri Jesu Christi, et in virtute Spiritus sancti: Benedico te per Deum vivum, per Deum verum, qui te ad tutelam humani generis procreavit, et populo venienti ad credulitatem per servos suos consecrari præcepit. Proinde rogamus te Dominus Deus noster, ut hæc creatura salis, in nomine sanctæ Trinitatis efficiatur

salutare sacramentum ad effugandum inimicum : **A** quam tu Domine sanctificando sanctifices, et benedicendo benedicas, ut fiat omnibus accipientibus perfecta medicina permanens in visceribus eorum in nomine Dni nri Jhu Xpi qui ventur.

BENEDICTIO AQUÆ.

Exorcizo te creatura aquæ per Deum viſvum, per Deum sanctum, per Deum totius mundi creatorem, ut mundum te exhibeas contra omnem morbum, atque insidias inimici, ut ubicunque aspersa fuerit sit propitio Deo defensa domus. Sicut defensæ fuerunt domus Hebræorum per signum sanguinis Christi, sic defendatur Domine domus famularumque tuarum. In ipsius nomine te exorcizo, qui verbo suo fontes emanare præcepit. In ipsius nomine te exorcizo, qui filios Israel per medium mare eduxit. In ipsius nomine te exorcizo, qui super te suis pedibus ambulavit. In ipsius nomine te exorcizo quem Johannes in te baptizavit, ut omnia spiritus erroris et omnes fantasie dæmonum per hanc aquam aspersionis effugentur et separentur per Xpm Dnm nrm qui ventur.

Alia. Præsta Dne tuum salutare remedium super hanc creaturam salis et aquæ, ut ubicunque intercesserint ad animæ et corporis proficiant sanitatem. Per Xpm. *Hic sufflat ter in motum crucis; et miscens salem, et dic.* Exorcizo te, creatura salis per Deum viſvum, per Deum veſtrum, per Deum sanctum, per Deum, qui te per Heliseum prophetam in aquam mitti jussit : qui divina voce, ore suo, locutus est ad discipulos suos dicens : Vos estis sal terræ; qui per apostolum Paulum dixit, Cor vestrum sit sale conditum. Ideoque efficere sal exorcizatum ad expugnandum inimicum et omnem incursum dæmonis per virtutem et nomen Dni nri Jhu Xpi qui venturus est. Dominus vobiscum. Et cum spiritu tuo. Sursum corda. Habemus ad Dominum. Gratias agamus Domino Deo nostro. Dignum et justum est. VD. et justum est æquum et salutare Domine Deus cœli et terræ cujus virtuti subdita sunt universa, cujus verbo procreata sunt omnia, supermittendo supermitte Spiritum tuum sanctum super hanc creaturam aquæ, ut fiat aqua sanctificata. In nomine Patris et Filii et Spiritus ſ sancti. Ipsum te cognoscimus altissima aalus et respector perpetuus, ad quem humiles oramus et petimus, ut exaudias et miserearis precibus nostris, ut ubicunque aspersionis et purgationis, te jubente, aspersa fuerit hæc aqua, habeat tibi domus gaudium, spem, honorem perpetuum, ut omnes malivoli, invidi expellantur, et separentur. Iterato te alloquor aqua, quæ lucis similitudinem habes : tu sub cœlo, te super cœlum : tu sub terra, tu super terram. Super te invoco nomen sanctum atque mirabile Dei, qui te sua potentia

suspendit super cœlos, congregavit in terra, miscuit in mari : qui te archanis et limpidis, velocibus ventis pluere præcepit, et te ad usus hominis lavacrum carnis dedit, sitientibus potum per te subministravit, super quem etiam Spiritus Domini non solum ferebatur, sed etiam fertur. Adjuro te per Spiritum Dei vivi. Adjuro te per vocem tonitruum coruscationis tremendæ cœlestis regis. Adjuro te per lignum mysterii de quo aqua percussa statim dulcis facta est. Adjuro te per eum, qui omnia creavit, non contempnas vocem humilitatis meæ, sed expellas omnem umbram, omnem satanam, et omnes machinationes diabolicas spirituum immundorum, sive errantium : sive ex invocacione magicæ artis, sive præcantorum argumenta, sive draconum et omnium volucrum et viperarum, Imperet tibi Dominus noster Jesus Christus Filius Dei vivi, ut mox cum aspersa fueris in nomine Dei omnipotentis sabaoth, sive in domo, sive in vineis, sive in pecoribus, sive in seminatis campis, sive in qualicunque creatura, sive in potu data fueris homini invaliditatem detinenti, a maligni infestatione percusso, mox expellas, et excludas omnem malignum, ut possit homo velocius salvus fieri per virtutem et nomen Dni nri Jhu Xpi, qui neque dici, neque scribi, neque computari potest : cui nomen Deus, qui per angelum tuum Domine fontem Agar ostendisti, at ex eo Ismaelem sitientem potasti. Qui pueri tui Abrahæ in Mesopotamia preces exaudisti, et omnia desideria cordis ejus implesti : qui famulum tuum Moysen in deserto petram percutere, et populum potare jussisti : qui aquam amaram immisso ligno dulcorasti ; ita benedicere digneris hanc aquam in nomine Patris et Filii et Spiritus ſ sancti, ut ubicunque aspersa fuerit in tuo nomine omnes jactationes sævas inimici expellas. Illud etiam rogamus te Domine, ut sicut domum Raguel angelum Raphael mittere dignatus es, et Asmodeum dæmonem colligavit, simile Domine beneficium domui huic præstes, ut mox cum aspersa fuerit, numquam illic vel in anima, vel in eadem domo consistentibus habeat aliquam potestatem, sed confusus et districtus abseedat. Per.

EXORCISMUS AQUÆ.

Exorcizo te creatura aquæ. *Ut supra.*

Alia. Deus qui ad salutem humani gen. *Ut sup.*

Deus invictæ, etc. *Ant.* Asperges me. *Psal.* Miserere.

Oratio post aspersionem aquæ.

Præstes (Pra) Domine per hanc creaturam aspersionis sanitatem mentis, et corporis integritatem, tutelam salutis, securitatem spei, corroboracionem fidei, hic et in æterna sæcula sæculorum. Amen.